

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Leninizm Nedir? Lenin ve Türkiye

köXüz

Yayımları

Leninizm Nedir?

Lenin ve Türkiye

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

köXüz

Dijital Yayınlar

İndir - Oku - Okut - Çoğalt - Dağıt

Bu kitap ilk defa: 2008 yılında Sosyal İnsan Yayınları tarafından yayınlanmıştır.

Bu kitap KöXüz sitesinin dijital yayınıdır.

Kar amacı olmadan, okumak ve okutmak için, indirmek, dijital olarak basmak ve dağıtmak serbesttir.

Alıntılarda kaynak gösterilmesi dilenir.

köXüz

Yayınları

İÇİNDEKİLER

LENİNİZM NEDİR?

Leninizm Nedir?.....	9
İslam ve İnsan.....	11
Bilimcil Sosyalizmin Dev Gücü.....	15
Marksist Cücelerin Softalığı ve Yobazlığı.....	17
İleri Batı Allameleri Dışında Bilim Kimin Haddine.....	19
Devrimin Demirden Yörüngesi Rusya'da.....	21
Gene Sol Softalık ve Yobazlık.....	23
Prensipte Bükülmezlik Taktikte Kıvraklık.....	27
Prensip Pazarlığı ve İkiricikliği Yok.....	31
Marksizmin Orijinal Gelişimi.....	35
Öncü Proletarya Partisi.....	39
Leninizmin Adsız Doğuşu.....	43
Emperyalizmin Teorisi.....	47
Devlet Teorisi.....	51
Pratik Taktik ve Parola Diyalektiği.....	55
4 Temmuz'dan Sonra İşler Tersine Döndü.....	59
İsyan Güzelsanatı.....	61

LENİN VE TÜRKİYE

Lenin ve Türkiye.....	69
-----------------------	----

LENİNİZM NEDİR?

Marx ve Engels'in en güçlü yanları şudur: Sınıflı toplum sömürücülerinin uydurdukları "üstün insan", "insanüstü" kavramına bir daha geri getirilemezcesine son vermiş olmalarıdır. Tarihte her gerçek devrimci o gerçek için çarpıştı.

İSLAM VE İNSAN

Antika çağların en son ve en büyük devrimcisi Muhammed Mustafa da o gerçeği ortaya koydu.

1- Kur'an diliyle: "Mâ ene, illa beşerûn mislikûm" (Ben tıpkı sizin gibi insandan başka hiçbir şey değilim) demekten korkmadı. Çünkü safkan devrimci olması Muhammed'e yetip artıyordu. Kabe'de putları kaldırırken, herşeyi insanüstü, üstün insan gibi görmeye ve göstermeye yatkınlaştırılmış bulunan çağdaşlarına bir uyarıda bulunuyordu. Hiç kimseyi insandan başka bir şey saymamalarını, Allahlaştırılmış insanların, gene insan oyuncağı birer put olduklarını öğretiyordu. Sezgiyle buluşu buydu.

2- "Hâtem'el Enbiya" (Yalvaçların, Peygamberlerin sonuncusu) olduğunu söylerken de, aynı Muhammed aynı sezgi gücüne dayandı. Gelecek sınıflı toplumlarda, egemen sömürücü ve soyguncuların insanı kafadan silahsızlandırmak için uydurmaya giri-

şebilecekleri yeni yeni "Üst-insan" kukla putlarını şimdiden ve ebediyyen kırmak istedi.

Her soyguncu sınıf, kendi imtiyazlarını büyük çalışan yığınlara olağan ve önüne geçilmez şeymiş gibi yutturmak ve kusturmamak için, kalkar, Muhammed'den başka yeni yeni "peygamberler" düzerdi; kendi dalaveresini haklı çıkaracak başka "Alahlar" uydurabilirlerdi.

Muhammed, o alçakça gerici zalimlikleri köklerinden kazımış olmak için: "Artık, benden sonra peygamber yok!" diyordu. "Sakin, insanlar allahlaştırılmasın! İşte görün: Ben de sizin gibi insandan başka bir şey değilim."

İnsanlığın insanlığa getirdiği en büyük ve en son gerçek bu oldu.

Muhammed anlaşıldı mı? Ne gezer. İslamlığın, ilk dört "Hülefâyi Raşidiyn" (Uçmakla muştulanmış Halifeler) çağı henüz sonuna ermemişti. Parayla müslüman olmuş "Müellifet'ül Kulub" (Gönülleri uzlaştırılmış) eski kodamanlar, subaşlarını kestiler. Bunlar eskiden Muhammed'i öldürmek istemişlerdi. Müslümanlara türlü işkenceler yapmışlardı. Etikleri tutmayınca, pişman göründüler. Kaleyı içinden fethetmek üzere, herkesten çok Müslüman gö-

ründüler. Şimdi Müslümanlığın alinyazısını çizecek iktidar Kureş kodamanlarının entrikacı ellerine geçmişti.

Neden? Çünkü, Kur'an'ın "Mülk Tanrınıdır" ilkesi yerine, "mülkiyet, egemen Tefeci-Bezîrgân efendi + eşraf + ayan + haciağalarıdır" ilkesi geçirilecekti. Çünkü sınıflı toplum baskın çıkmıştı. Müslümanlık gibi devrimci demokratik bir atılış, derebeyleştirilmiş saltanat kılığında soysuzlaştırılacaktı. Tarih, henüz "tekerrür" etmekten kurtulamamıştı.

O yüzden, Muhammed'in tezeği bile olamayacak sürü sürü halifeler, dejenere sultanlar türedi. Bunlar İslamlığın ve Kur'an'ın bütün devrimci yanlarını baskı altında soysuzlaştırdılar. Böylece Allaha karşı çıktılar. Ama sözde koyu Müslüman kaldılar. Kendilerini, "Allahın yeryüzündeki gölgesi" ilan ettiler.

BİLİMCİL SOSYALİZMİN DEV GÜCÜ

Marx ve Engels adlı ülkücüler, modern işçi sınıfını, proletaryayı keşfettiler. İşçi sınıfı, önüne geçilmez devrimci bir yığındır. Antika tarihi de, modern tarihi de, yığınlar yaratmıştır.

Öyleyse proletarya yığın hareketi, kişi kerametlerine kapılamaz. İnsan insandan başka bir şey değildir. Üstinsan ya da insanüstü gösterişleri, hep çalışan namuslu insanları kandırıp kul etmek için uydurulmuştur. En sinsi ve namussuzca yalan dolan, yığının yaptığını kişi kuklalarına mal etmektir. Bu gerçeği Marx-Engels, yıkılmaz maddecil temelleri üzerine oturtular.

Bu işi yapmak ne demektir?

7 bin yıllık tarihi "ayakları üstüne" getirmektir. O güne dek düzölmüş bütün masallar ve uydurulmuş bütün büyüler çözülmüştür. Kütüphaneler dolusu düşünce anıtları temellerinden yıkılacaktır. Elde edilecek sağlam taşlarla yeni baştan kurulacaktır.

Bunun için en önce yapılacak iş nedir? Alışılmış skolastik (medreseci) ve metafizik (madde ötesi) mantık ve metod sapıklıklarını köklerinden kazımaktır.

Varlığın en şaşmaz biricik devrimci mantığı ve metodu Maddecil Diyalektiktir. Bilinen ve bilinmeyen bütün insan kavramları, bilimleri, düşünceleri, davranışları alanında Maddecil Diyalektik doğru dürüstçe uygulanırsa başarıya ulaşılabilecektir.

Marx-Engels, o dev gibi işe giriştiler. Gerçekten, görülmedik aniteserler yarattılar. Tek vücut ve tek ruh olmuş o iki proletarya devrimcisi nasıl çalıştılar? Bütün bilinenleri, çağdaş devrimci savaşlar ile denetlediler. Teori, pratikle sınıksız denetlenerek doğduğu için, çoğu yanılmaz şahikalar gibi yükseldi.

Marx-Engels teorisini ele alanlar büyülenmiş gibiydiler. Daha Marx-Engels yaşarken bile, çarçabuk, bilimsel sosyalist metinleri ezberlemekten başka yapılacak teorik iş kalmadığı eğilimine düştüler.

MARKSİST CÜCELERİN SOFTALIĞI VE YOBAZLIĞI

Bu eğilimle ele alınan en değerli eser ne hale geldi? İster istemez, Müslüman sarıklıların Kur'an sûrelerini ve ayetlerini kullanışlarına çevrildi. Doktrin, derinliğine anlaşılmaksızın, gözü kapalı tekerlemeler kılığına sokuldu. Marksizm, o skolastik ve metafizik kafayla, hayattan ve savaştan koparıldı. Teorik incelemeler, Dogma (Nass) denilen ölü formülleri soyutça kıyaslamalara çevrildi.

Böylece, insanlığın en yaman diyalektik evren kavrayışı olan bilimcil sosyalizm donduruldu. Kendilerine Marksist diyen bir sürü dogmatizm çömezliklerine meydan boş kaldı. Teori alanında sivrilenler, ezberci softalığa düştüler. Pratik alanda davrananlar, sözde "devrimci" yobazlığa kalkıştılar.

Kur'anı softaca, Müslümanlığı yobazca ele alanları gören Muhammed: *"Ben Arabım, ama Arap benden değildir"* demek zorunda kalmıştı. Tıpkı

onun gibi, bilimsel sosyalizmi "teori softalığı" ve "pratik yobazlığı" biçimine sokan dogmatikler önünde Marx-Engels: *"Allah bizi şu marksistlerden kurtarsın"* anlamında yaka silker oldular,

Marksizm softaları ve yobazları, dillerinden Marks'ın, Engels'in bir formülü düşmeksizin ağız açmıyorlardı. Olaylara göz yumup destur çekmek stili: Marksı anlamak, Marksist olmak mıydı? Hayır. Marks'a, ya da Engels'e tapmak perdeydi. O perdenin altında, bilimcil sosyalizm en tehlikeli dogmatizme çevrilerek öldürülecekti.

Marksizm softaları yanılıp teoriden pratiğe geçtikleri zaman ne yapıyorlardı? Kendi sapıklıkları uğrunda, Marx'i, Engels'i yalancı şahit etmek suçunu işliyorlardı. En sonunda, bu saçmalamalar işçi sınıfı düşmanlarına yarıyordu. Tahrif edilen marksizm, sürü sürü aylıklı burjuva ve feodal bilginlerinin ağızlarında, çürük sakıza çeviriliyordu.

İLERİ BATI ALLAMELERİ DIŞINDA BİLİM KİMİN HADDİNE!

Doktrin, tam "diyalektik" bir suikaste uğratılıyordu. Bilimcil sosyalizm softalarıyla yobazları, düşünce ve davranış tekkesi kurmuşlardı. Görünüşte son derece koyu inanmışça Marksizm'i savunuyorlardı. Gerçekte, son derece abdalca vurdum duymazlıkla, Marksizm'i haksız saldırılara ve oportünist, revizyonist soysuzlaştırmalara hedef ediyorlardı.

Hayat durur mu? İleri Batıda ideoloji gübreleşmesi nedensiz değildi. Üretici güçlerin ekonomik gelişim dinamizmi gibi, devrimci sağanaklar da yerlerinde saymadılar. Devrime gebe bulutlar, modern medeniyet beşiği Batı Avrupa'dan başka yerlere doğru uzaklaşıyordu. Devrim Batı'dan uzaklaştıkça, Marksizm softalıkları ve yobazlıkları da aynı Batı'da büsbütün soysuzlaştı. O zamana dek "üstün insanlar" çalımı bilim üstün insanları, devrim canlılığını-

dan büsbütün koştular. Teori'nin harman yeri sayılan Batı Avrupa atmosferini, en boğucu revizyonizm ve oportünizm gazları kapladı.

Devrim kasırgalarının en yıldırım bulutları, Çarlık Rusyası üzerinde toplanmıştı. Devrimler bilimi ve metodu olan bilimcil sosyalizm de, ister istemez orada canlandı. Bütün gücü ve gerçekliği ile rönesansını yapabildi.

Gelin görün ki, Çarlık Rusyası yeryüzünün en karanlık, en geri, en karşı devrimci düzenini yaşıyordu. Şimdi ne olacaktı?

İkinci Enternasyonal'in Marksizm göklerine kanat germiş Zümrüdü Anka Kuşları, ulu "teorisyenler"i vardı. Onlar dururken "altı kaval" (ekonomisi sömürge), "üstü şişhane" (politikası emperyalist) Çarlık'ta, kim adam yerine konabilirdi? Gerinin gerisi bir ortamda Marksizm'i geliştirmek şöyle dursun, iyice "ezberleyecek" kimse, ne haddine, çıkabilir miydi?

DEVİRİMİN DEMİRDEN YÖRÜNGESİ RUSYA'DA

Kazın ayağı öyle çıkmadı. Muazzam "kültürlü" Batı Uygarlığının, ünlü ve şanlı yüce üstadları eskidikçe küflendiler. Topuğuna varılmaz derin Marksistler, İkinci Enternasyonal, -Lenin'in deyimiyle- "Paladin"leri (saraylıları) koktukça kokuştular. Üzerine oturdukları sözde "Marksizm" yumurtalarının hepsini birer birer cılk çıkardılar.

Sosyalizme fersah fersah uzak ve yad saydıkları Rusya'da ne oldu? Devrim kasırgası azıttıkça, onu bilime ve bilince çıkarmanın sosyal determinizmi, kendini kafalara zorla dayattı. Çıkar yolu Marksizm'den başka hiçbir yerde bulamayan insanlar belirdi.

Çünkü toplum, metafiziğin düz mantığı ile yürümüyordu. "İleri" emperyalist ülkeler devrim açısından durmuşlardı. Toplum, diyalektiğin çelişkiler yolu ile ilerliyordu. Avrupa'nın, hatta Asya'nın en

"kültürsüz", "yarı barbar" ülkesine adımını atmıştı. Çarlık Rusyası'nda modern devrim, demirden yürüncesine girmişti.

Sosyal devrim kasırgasının uzun süren ilk yıldırım serpintileri kesilmiyordu. O serpintiler ortasında, çekik Moğol gözlü bir çocuk okulda okuyordu. Çar'a suikast yapmak suçu ile öldürülen ağabeyisinin sunduğu Kapital adlı kitapla, dünyaya gözlerini açtı.

Marx-Engels'ten beri ilk defa Marksizm'i o anladı. En müthiş devrimci teori, en korkunç devrimci pratik ile birlikte onun başına gelmişti. Öldürülen anarşist ağabeyisinin anısı, ona, ömrü boyunca Marksizm'in ana kitabını uzatacaktı. Viladimir İliç Ulyanof, ağzı süt kokan çocuk yaşında: Eylemi kitaba , kitabı eyleme vurmayı öğrendi.

GENE SOL SOFTALIK VE YOBAZLIK

Bugün hangi milletin hangi sınıfından olursa olsun, azıcık düşünmeyi bilen her kişi; Marx-Engels'ten sonra, Lenin'i okumak zorundadır. Hatta, kestirme yoldan duru kavrayışa ulaşmak isteyen kişi, Marx-Engels'i Lenin'den okur. Çünkü Marx-Engels'te az çok soyut olan perspektifler, Lenin'de somut pratiğin mihenk taşına vurularak uygulanmış ve geliştirilmiştir. Tohumu güç tanıyanlar, ağacını daha kolay tanıyabilirler.

Doktrinin gelişimi ve uygulanışı, Lenin kişinin bir mucizesi midir? Antika çağlarda olsa, büyük yığınların gözünde olağanüstü herşey, bir üstüninsanın insanüstü büyüğü olarak tanınırdı. Modern Çağda, Türkiye denli geri ülke insanları için hâla, dünya görüşü öyle mistik bulutlar ötesinde kalır. Lenin, onu yüzeyde benimseyenler için bir yarım Tanrıdır; başka Tanrıya tapanlar için bir sihirbaz Şeytandır.

Neden? Çünkü, her ülkenin tarihçil madde temelle-ri, antika çağ gibi, o çağdan kurtulup çıkamamış kafalar için, tek sözle yoktur.

Yüzyıllar boyu sürüp giden bütün eğitim, öğretim, kültür, mantık işleyişimize bakalım. Türkiye falan zamanda niçin yenik düşmüştür? O zaman-ki padişah kişi olarak yetersiz bulunduğu için. Eğer o padişahın yerinde öteki padişah ya da pa-şa bulunsaydı: Türkiye şan ve zafere boğulurdu. En "devrimci" geçinenlerin düşünce ve davranış-ları, o dağ başında bunalmış köylününkünden ayır-dedilemez. 1917 devrimi neden başarı kazandı? Lenin kişinin bulunmasından. Bugün Lenin ölmüş. Ulu devrim için kim gerek? Canlı mucize Mao. Ma-o'yu Türkiye'ye bir getirebilsek her gerilikten o saat kurtuluruz!

Oysa, Lenin Türkiye'de dirilse, Mao kılık değiştiri-p içimize gelse, onları ilk sarakaya alıp taşla tuta-caklar, gene o Leninizm ve Maoizm softaları ile yo-bazları olacaktır. Çünkü softalar ve yobazlar yalnız gericilikte bulunmazlar, sözde ilericilikte de çoğun-luktadırlar. Madem ki o Mao ya da Lenin: Ceplerinde bize hazır birer "sosyalizm zaferi"ni getirme-

mişlerdir, demek ne Mao'durlar, ne Lenin'dirler! Marksizm softaları ve yobazları için, Rusya Lenin'i değil, Lenin Rusya'yı yaratmıştır. Çin Mao'yu değil, Mao Çin'i yaratmıştır... Böylece açık koymazlar konuyu. Koysalar, kendi kendilerini kepaze edeceklerini bilirler. Ancak, perukalarının altında gizledikleri eğilim budur sol softaların.

PRENSİPTE BÜKÜLMEZLİK TAKTİKTE KIVRAKLİK

Devrimin de, devrimcinin de toplum yapısından ister istemez çıktığına en iyi bilinen örnek Lenin'dir. Yeryüzünde devrim şartları Çarlık Rusya'sı üzerine yığılmasaydı, Lenin Rusya'da değil, başka yerde olurdu. Dünya ölçüsünde en kritik devrim şartlarının yalnız Rusya'da son kerteye dek dinamikleşmesi, Marksizm'in her yerden çok orada kesinlikle anlaşılmasına ve geliştirilmesine yol açtı.

İleri Batı ülkelerinin sunturlu Marksistleri, evrenin en saçma demagojileriyle Marksizm'i tırtıklararken, oportünizm, revizyonizm, ministeryalizm vs. sapıtmalarıyla bocalarken, dünyanın en "geri" Çarlık ülkesinde o hastalık karantina altına alınıyordu. Bu revizyonizmi karantinaya alanların başında, uzun yıllar Lenin değil, Plehanof geliyordu. Bu gerçeği bize en iyi anlatan Lenin'in kendisidir. Der ki:

"Ve bu Marx'ı 'rektifiye etmelerin' (düzeltmelerin) hakiki sınıf anlamı üzerinde durmak yararsızdır, iş kendiliğinden anlaşılıyor. Yalnız şunu gözden kaçırmayalım: Uluslararası sosyal demokrasi içinde, mantık sonuçlu diyalektik maddecilik bakımından, burada revizyonistlerin döküp saçtıkları inanılmaz yave yavanlıkların eleştirisini yapan bir tek Marksist Plehanof tur." (Lenin; **Marksizm ve Revizyonizm**, 1908)

Bu tesadüf müdür? Ya da Plehanof'un dehasından mı ileri gelir? Ne o, ne bu. Toplumun devrimci gidişi, revizyonizmi eleştirecek insanları dünyanın en "geri" ülkesinde buluyor, ortaya çıkarıyor, yetiştiriyordu. Bu gerçekliği Lenin anlıyordu. Hem de ne zaman? 1905 Devriminden 3 yıl sonra. O 1905 yılı ki, Plehanof, ayaklananlar için, "silaha sarılmamalıydılar" kanısını açıklamıştı da, Lenin'in sert eleştirisine uğramıştı.

1908 yılı Plehanof, makineler için söylendiği gibi: "Meadını doldurmuş"tu. Leninizm, en canalıcı noktalarda bütün çizileri ve boyu posu ile doğmuş, büyüyordu. İlkel köy komünasını modern sosyalizmin manivelası ve kişicil küçük burjuva zılgıçlığını (terörizmini) başlıca "devrimcilik" sayan Narodniklerin

ipliğini pazara çıkarmıştı. Terörcü "Halk Dostları"nın teorik güçle yenmişti. **Hangi Miras> Tav>nda Dö-vüyoruz?** (1897), **Ne Yapmal>?** (1902), **Bir Ad>m İleri, İki Ad>m Geri** (1904) vb. İdeolojik ve pratik bütün problemleri çözmüştü. Ayrıca sosyal devrimin ilk provası da yapılmıştı. **Rusya'da Devrimin Baş-lang>ç>** (Ocak 1905), **Demokratik Devrimde Sos-yal Demokrasinin İki Taktiği** (1905), **Moskova Ayaklanmas>n>n Dersleri**" (1906) vb. Bütün açıklığı ile aydınlanmıştı.

Ona rağmen, devrimci içgüdücü devrimci bilin-ci ile yarışan ve kişi yırtınmalarının, kişi böbürlenmelerinin yaratabildiği kargaşalıkları ve dağınıklıkları eliyle tutan Lenin en yaman eleştirilerini sakınmadığı sırada bile, hareketin belirlili dönemeci-ne dek yararlanılacak güçleri kolluyordu. 1908 yılı bilo, Plehanof'u: "Uluslararası... Revizyonistlerin... Eleştirisini yapan tek marksist" sayıyordu. Prensip savaşında ne denli amansız vurucu ise, taktik ve pratik alanlarda o denli böbürlenme, parçalanma, dağılma eğilimlerini durdurmaya dü-zeltmeye çalışıyordu.

PRENSİP PAZARLIĞI VE İKİRCİKLİĞİ YOK

Prensip neydi? Marx ve Engels'in yarım yüzyıl teorik pratik alanlarda durmaksızın savaşıarak kurdukları bilimsel sosyalizm doktriniydi. Onu kim "revizyona tabi tutmak isterse affedilemezdi. Çünkü, Marksizm'in temel ekonomik ve sınıf prensiplerini, kimi küçük burjuva allameciklerinin yüzeyde kalmış yakıştırmalarıyla sözde düzeltmecikler, masum yanılgılar olamaz. Bu hevesler basit bir anlayışsızlıktan dogma teorik ve taktik fikir ayrılıkları sayılmaz. 1908 gibi, hareketin durgun yıllarında, o çeşit hevesler aydın bireycinin "Düşünce Özgürlüğü" kılığında görünebilir.

"Bugün çoğu kez yalnız fikirler düzeninde, yani Marx'ın teorik düzeltmelerini öne sürüşler başımızdan geçiyor; şu anda pratik olarak işçi hareketinin yalnız revizyonistlerle taktik fikir ayrılıkları ve bu taban üzerinde görülen bölünmeler gibi birkaç özel mesele başımızdan geçiyor." (Lenin: a.g.e.)

Bu teorik düzeltmecikler ve taktik meselecikler yalnız ve ancak "bugün" fazla zararlı görünmeyebilirler. Halk dilinde: "Rakı, şişede durduğu gibi, vücutta da uslu durmaz" denir. O "anodin" (entipüften) gibi görünen meselecikler de, Devrim hareketinin alevlendiği günlerde ansızın en büyük problemlere dönüşebilirler. Şimdi göz yumulacak ufak tefek şeyler, o zaman işçi sınıfının başına olağanüstü dertler açabilir. Bunun vebalini devrim çeker:

"Yarın proletarya devrimi bütün çekişmeli meseleleri vahimleştirdiği zaman, yığınları yönetmenin belirlenmesi için dolaysız bir değer taşıyan noktalar üzerinde proletarya devrimi bütün fikir ayrılıklarını yoğunlaştırdığı zaman, dövüşün ateşi içinde düşmanları dostlardan ayırmaya, düşmana kesin darbeler indirmek üzere kötü çıkarları söküp atmaya, proletarya devrimi bütün fikir ayrılıklarını yoğunlaştırdığı zaman, o vakit bu şimdi uğraştıklarımızdan, şimdi başımıza gelenlerden işçi sınıfı çok çekecektir." (Lenin:a.g.e.)

Meselelerin böyle zaman zaman kendi zıtlarına dönüş diyalektiği Marksizm'in ana prensibidir. O prensipte hiç kimseyle pazarlığa girilip ikirciklik gösterilemez. Bir ABA'cı Bayan'ın toylara yutturmak istediği gibi: Teoride "yumurtanın kapıya gelmesi"

de beklenemez. Teori öngörü içindir. Artçılık, kuyrukçuluk, gericilik gerekçesi teori olamaz. Yeter ki problem yakıştırma olmasın. O zaman Marksizm prensipleri üzerinde en ufak düzeltme ya da ikirciklik hevesleri ile dövüş, gelecek büyük meydan muharebesinin ilk hazırlık çarpışması olur:

"19. yüzyıl sonunda, devrimci Marksizm'in revizyonizme karşı ideolojik dövüşü, küçük burjuva elemanlarının her türlü tereddütlerine ve zaaflarına karşın; davasının topyekun zaferine doğru yürüyen proletaryanın büyük devrimci anlayışlarını prelüüt'ünden (önhabercisinden, provasından) başka bir şey değildir." (Lenin: a.g.e.)

MARKSİZMİN ORİJİNAL GELİŞİMİ

Küçük burjuva aydınının görülmedik sözde orijinalite döktürme züppeliği, bir daha geri gelmemecesine, işçi hareketinin perspektifi içinde yokedilmiştir. Burada artık teori ile pratik gibi, kişi ile doktrin de en yüce sentezine, birliğine kavuşmuştur. Marksizm demek, bilimcil sosyalizm demektir. Bilimcil sosyalizm demek Marksizm demektir. O denli ki, bilimcil sosyalizmin kurucusu 2 insan (Marks-Engels) iken, teknik kolaylık olmak üzere, alçakgönüllü "melâike"nin (Engels'in) adı ile terim uzatılmamıştır. Yalnız Marks adı doktrin damgası olmuştur. Marks demek, doktrin demek olmuştur. Bilimsel sosyalizme de kısaca Marksizm denilivermiştir.

Artık Marksizm'in doğru mu, yoksa yanlış mı olduğu biçiminde sözüm ona "bilimsel tartışma", "fikir hürriyeti" maskaralıklarıyla vakit yitirilemez. İşe bakılır. Pusula eldedir. Pu sula bin yıl önce ne idiyse, bugün de odur. Marksizm de 1848-1859 yılında ne

idiyse, 1901-1917 yılları da odur. Bütün mesele o pusulayı her ülkenin kendi orijinal şartları içinde "pusulayı şaşırmadan" uygulamayı bilmektir. Ancak o zaman Marx-Engels'ten beri toplumun geçirdiği gelişmeler değerlendirilebilir. O yeni değerlendirmeler, Marksizm'in gelişimi olur.

Lenin bu duru görüş ve rahat zeka ile dünya ve Çarlık Rusya'sı denilen kendi ülkesine baktı. Ama, pusulayı şaşırılmamak için, önce kendi toplumunu kıyasıya inceledi. Çarlık Rusya'sı, Batı'nın klasik burjuva demokratik devrimini bir türlü yapamamış, yapamıyordu. Batı burjuvazisi, yapar yapmaz, derebeyi kalıntıları ile halka (işçi ve köylü yığınlarına) karşı ittifak yapmıştı. Rus burjuvazisi kendi devriminden korkuyor, onu gerçekleştirmek görevini yerine getirmemek için, Çar atasının kuyruğu altını yalılarak nefis körletmeye çalışıyordu.

Neden? Çünkü en basit insanlık hakları çiğnenen işçi sınıfı daha şimdiden istibdada karşı savaşını sermayeye karşı savaşın bilinci içinde yürütüyordu. Birinci basamak demokratik devrim içinde: Burjuvazi gerisin geri kaçıyor, proletarya kuşkusuz, ikirciksiz ileriye gidiyordu. Öyleyse burjuva demokratik devrimine de öncü ancak proletarya olabilirdi.

Marx-Engels çağı Almanya'sı için de az çok durum böyleydi. O durumlarda ne yapılması gerektiğini Marksizm dahice işaretlerle belirtmişti. 1848 Batı Karaavrupası için kaçırılan fırsat, 1900'ler sonrası Doğu Karaavrupası için kaçınılmaz bir gerçeklikti.

Revizyona (düzeltme kalpazanlıklarına) hiç gelmez olan Marksizm'in o gerçeklik içinde işlenmesi, önyargı, bönyargı yapmaksızın, Marksizm'in orijinal gelişimini verecekti. "*Devrimci teorisiz, devrimci pratik olamaz*" inancının ve metodunun yeri burasıydı. Leninizm, belki kendisi de pek farkına varmadan doğmuştu.

ÖNCÜ PROLETARYA PARTİSİ

Sosyal devrim diyalektiği ansızın çelişkilerini bir arada çatıştırdı. Devrim burjuva devrimiydi ama burjuvazi devrime öncü olamazdı. Proletarya devrimciydi, ama işçi sınıfı kendi ülküsü olan sosyalizmden önce burjuva devrimini gerçekleştirmek zorundaydı. Marksizmden başka hiçbir doktrin bu olağanüstü çapraşık durum önünde çıkar yolunu bulamazdı. Marksist-Leninizm, yolunu en ufak bir kuşkuya ve korkuya yer bırakmaksızın buldu.

Burjuva Demokratik Devrimi'nin öncüsü proletaryadır. Bunu anlamayan popülizm, küçük burjuva sapkınlığıdır. Mahkumdur. Tepelenir. Ancak köy komünalarından modern komünizmi kurmak isteyen popülizm tepelendi diye, devrimde köylü yığınlarının özel büyük yedek güç rolü unutulamaz. Köylü de burjuva mıdır? Evet. Ama, modern kapitalist büyük burjuva değildir. Tersine, kapitalizmin hergün mülksüzleştirdiği, derebeyliğin ezip insan-

lıktan çıkardığı en yoksul ve en mazlum bir yığındır. Müthiş soyulup ezilen köylülük, devrime öncü olamaz ama öncü proletaryanın en sadık devrim müttefiği olur. Çünkü işçi sınıfının öncü olacağı devrim, herşeyden önce köylülüğün toprak ve halk demokrasisi özlemlerini gerçekleştirir.

Som devrim böylesine elle tutulur olunca, "Ne Yapmalı?"dır. Devrim lafla olmaz. Siyasi iktidar savaşı yapan örgütle olur. Bu örgüt proletarya partisidir. Proletarya Partisi, küçük burjuva kuruntuları ve bocalamaları ile savsaklanamaz. "Bir Adım İleri İki Adım Geri" atmakla kurulamaz. Devrim bir sosyal savaş ise, parti yalnız savaşçıların çelik çekirdeği olabilir. Her gönüllünün kendi kendine katılabileceği "dingonun ahırını", devrimci parti adını alamaz.

Siyasi örgütte, partide, demokrasi mi yoksa merkezizyet mi ağır basacak? Böyle bir soru ve ona beklenen mutlak karşılık, ancak burjuva ajanları ile küçük burjuva palavracıların mız çıkartmak ya da kaçamak yapmak için önerdikleri provokasyonlar ya da arka kapıcılardır. Septe boğazını geçince arkadaki bütün kayıkları yakan kararlı yiğitler için, merkezizyet de, demokrasi de, dövüşün ateşi içinde

ölçölüp değerlendirilebilir. Ne iki buçuk pozcu kü-
çükburjuva, ya da bozguncu burjuva avantüryesi-
nin afurtafuru için "merkeziyet" taslanır; ne bir sü-
rö tabansız küçük burjuva ya da hinoğluhin burju-
va ajanının gözlere "bilgincil kül atmak" çeşidin-
den, tükenmez, kararsız gevezelikleri için demok-
rasi ötüngenliğine karılır.

LENİNİZMİN ADSIZ DOĞUŞU

Leninizmin bütün ana prensipleri, 19. yüzyılın bitip, 20. yüzyılın başladığı yerde gün ışığına çıktı. Şimdi o prensiplerin toplum laboratuvarında sınanmasına sıra gelmişti. Aralıksız silahlı savaş (1904 Rus-Japon Savaşı) ile o kanlı bunalımların fıskırttığı sosyal devrim (1905 Devrimi), yanılmaz Marksizmi yaratıcı düşünce davranış çabasıyla geliştiren Leninizmin hemen yüzde yüz yanılmazlığı ve evrensel teorik güçlülüğünü ispatladı.

Proletarya öncülüğünde işçi + köylü ittifakı: Sovyetler (işçi-köylü-asker-sivil halk heyetleri) biçiminde yerden biterce fıskırdı. Burjuva demokratik devriminin geniş tabanı köylülük problemiyle, onun spesifik bir türü olan milliyet problemi yerli yerine oturdu. Devrim strateji ve taktiğinde büyük köylülük ve milliyetler yedek güçleriyle İşçi Sınıfı Özgücü arasındaki ilişkiler üzerine yapılan düşünce ve davranış çizileri: Menşevik ve Bolşevik sınırlarını bütün kesinliğiyle aydınlatı.

10 yıl sonra I. Emperyalist Evren Savaşı patlayınca, Leninizm, teorice ve pratikçe dört başı mamur bir doktrin olgunluğuna erişmişti. Bu eriş, elbet Marksizmin dünya ölçüsünde gelişen bütünlüğüne giriyordu. Ama herşeyden önce Rusya denilen bir ülkenin yüzde yüz yerli malı, orijinal ekonomi ve sınıf ilişki çelişkilerinden güç alarak olgunlaşmıştı.

Onun için, korkunç emperyalist savaşın patlattığı bütün meseleleri en büyük ayıklık ve serinkanlılıkla ele almayı, çözümlmeyi bildi. Batı'nın bütün sunturlu sosyalistleri, "kendi" işveren sınıfları yanında emperyalist savaş kredilerine oy verdiler. "Kendi" emperyalizmlerinin "sonuna dek zaferi" uğruna birbirlerine meydan okudular. Çarlığın Meclisi Duma'da, Emperyalist Savaşa karşı çıkanlar, uluslararası sosyalistlerin ihanet ve şovenizm maskelerini düşürenler, Leninciler oldu.

Böylece Leninizm: Bir ülkenin proletarya savaşından aldığı güçle, uluslararası ölçüde etkili olmaya girişti. Bu ölçülere kavuşmakla, kendiliğinden evrensel devrimci teori niteliğini kazandı. Ancak henüz adı yoktu. Rusya dışında ne Bolşevik, ne Lenin adını işiten, hele anlayan yoktu. Bolşevik: Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi içinde kalıyordu, Lenin

de, o partinin adsız bir savaşçısıydı. Adamın adı, Vladimir İliç Ulyanof idi. Çar Polisi Okrana'dan başka hemen kimse o adla bir sosyalist bulunduğunu bilmiyordu bile.

Leninizm dünya teorisi olmak için, Rusya pratiğinde doğruluğunu ispatlayacaktı. Ne var ki, Rusya problemini, bütün dünya problemi dışında hiç bir zaman görmedi ve koymadı. Dünya hangi genel durumdaydı? Marksizm'in geçen yüzyıl haber verdiği bir eşsiz örneksiz muazzam Evren Savaşı içine gömülmüştü. Kapitalizmin bu kanlı uçuruma ister istemez yıkılacağını Marx-Engels açıklamışlardı. Oraya gelinmişti.

EMPERYALİZMİN TEORİSİ

Marx-Engels'ten beri kapitalizmde neler olmuştu? Büyük bir değişiklik, hatta tam diyalektik bir tersine dönüş, altüstlük olmuştu. 19. yüzyılın serbest rekabetçi kapitalizmi, 20. yüzyıla birlikte tekelci kapitalizme dönmüştü. Öyleyse, ilk iş, Marks-Engels'in bıraktıkları yerden alıp, kapitalist toplumun geçirdiği gelişimi değerlendirmeliydi. Bu yapılmadıkça, ne Rusya'nın, ne dünyanın içine düştüğü; ne Evren Savaşını, ne o savaşın getireceği sonuçları kavramak elden gelemezdi.

Savaş, toplumun derinliklerinde uyuklayan bütün köklü meseleleri, bir anda alevli biçimleriyle suyun yüzüne çıkarmıştı. Sosyal-Demokrasi içindeki bölünüşler, milletlerin kendi kaderlerini kendilerinin çizip çizmeyeceği, şu ya da bu ülke "Milli Gurubunun altında yatan problem, Avrupa Birleşik Devletleri parolasının içyüzü, en sonra ansızın her-

şeye kan ve ateşle saldıran Emperyalist Evren Savaşı ve bu savaş önünde Marksizm iddialı İkinci Enternasyonalin "arş'ü fersiyile" gümleyip yıkılışı, vs. nedendi? 20. yüzyılla birlikte dünyayı saran tekelci kapitalizm yüzündendi. Lenin oturdu, 1916 Ocağından Kasımına dek, hatta 1917 Nisan yayımına dek, hep o: "Kapitalizmin son aşaması olan Emperyalizm" üzerine kısa, açık, kesin araştırmalarını işledi. İnsanlık en az çeyrek yüzyıldan beri, kapitalizmin ekonomi temelini şiddetle çatlatan o emperyalizmle çürüyüp dökülüyordu. Büyük kapitalist metropollar (anayurtlar) arasında yıllarca süren gümrük savaşları, mal alışverişi engellenince, bütün kutsal milli sınırları hiçe sayıp çiğneyen sermaye ihraçları, hammadde ve pazar tekellerini sağlamak için canavarca sömürge politikaları ve paylaşımları, barışta biriken kapitalistler ve tekel-ler arası çelişkilerin dünya savaşlarıyla bir çözüme bağlanma kaçınılmazlığı, bütün sınıf, politika, devlet, kültür,din, mantık, ahlak, psikoloji vb. gibi üst-yapı alanındaki soysuzlaşmalar, toptan gelip yer-yüzüne ve her ülkeye musallat olmuş finans kapital (mali sermaye) tahakkümüne dayanıyordu. Bu,

emperyalizmin ve emperyalist savaşın eksi, olumsuz yanıydı.

Bu gerçeğin vardığı sonuç ne olabilirdi? Son aşamasına gelmiş kapitalizmin, kanlı bunalımlar içinde yıkılışı olurdu. Birinci Emperyalist Evren Savaşı, o yıkılışların en göze batıcı biçimlerinden biriydi. İnsanlık, Marks'ın "**Zur Kritik**" [Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı] önsözünde belirttiği, az çok uzun devrimler çağına girmişti. 1905 yılları Rusya'sında nasıl Rus-Japon savaşı, hemen ardından 1905 devrimini getirdiyse, tıpkı, öyle ama onunla kıyaslanamayacak ölçülerde daha yaman devrimler de, 1914'te patlak veren, şu I. Emperyalist Evren Savaşı ardından dünyayı yerinden oynatacaktı. Bu da emperyalizmin ve emperyalist savaşın, söz yerindeyse artı olumlu yanı olacaktı.

DEVLET TEORİSİ

Leninizm, henüz "Leninizm" adıyla tanınmadan, kendi çağının ekonomik ve sosyal yapısını ve o yapının ister istemez vardığı sosyal devrimi, evrensel teori olarak aydınlattı. Devrim pratiği kör bir çığ gibi insanlığın üzerine yıkılıyordu. Bu çığın altında ezilip kalmamak için, bilinç alanına çıkarılması gereken en önemli teorik problem ne idi? Lenin, o noktada bir göz kirpimi kadar bile ikirciliğe kapılmadı.

"Devrimin temelli problemi, iktidar meselesidir."

(Lenin: **Parolalar Dolayısıyla.**)

Devrim nerede olacak? Engels onu da bir mektubu ile açıklamıştı. Emperyalist Evren Savaşı patladığı gün *"Gaçına'da esir olan Çar devrilecektir."* Yani, Marksizme göre, devrim en keskin biçimiyle Lenin'in ülkesine bir göktaş gibi düşecektir. İktidar meselesi de özellikle orada günün en yakıcı gündemi olacaktır. Rusya'da devrim iktidarının somut

problemleri, 1905 Devrim olayları içinde bütünü ile prova edilip tartışılmıştır.

Ama, o tartışmalar genel strateji ve taktik problemler üzerineydi. Şimdi iş başa geliyordu. Ana prensipler üzerince iktidar meselesi tasarlanmıştı. İşçilerle Köylülerin Demokratik diktatörlüğü olacaktı. İkinci Enternasyonal "kocakarılarının" insanları en çok şaşırttikları bu iktidar meselesiydi. Lenin, o problem üzerine yıllar yılıdır Marksizm'in bütün teorik ana düşüncelerini not olarak derlemişti.

1917 yılının en civcivli "nalla mih arası" günleriydi. Demokratik Burjuva Devrimi Çar'ı devirmiş, Proletaryanın Sosyalist Devrimi kapıyı kırarca çalıyordu. Bu sıra, iktidar probleminde en ufak bir aksama, tarihin gidişini sapıttırabilirdi. "Beyinsiz İşgüzarlıkların hiçbirisine yer vermemek için, devlet meselesi tartışılmaz durulukta teorik açıklığa kavuşmalıydı. Lenin, o "anacık babacık gününde" yeniden oturdu. Boş kalmış kaçak saatlerinde, notlarını dökümleyerek, 1917 Ağustos ve Eylül aylarında, **"Devlet ve Devrim"** eserini yazdı. Ve şöyle dedi:

"Günümüzde Devlet meselesi, politik ve pratik bakımdan olduğu gibi, teori bakımdan da özel bir

önem kazanıyor. Emperyalist Savaş, tekelci kapitalizmin devlet tekelci kapitalizmine, doğru kalıp değiştirmesini adamakıllı aceleleştirdi ve şiddetlendirdi. Mutlak kudretli kapitalist gruplaşmaları ile her gün daha sıkı sıkıya kaynaşan devletçe, çalışan yığınların canavarca ezilişi gittikçe daha çok kendini dayatıyor.

"Uluslararası proletarya devrimi açık seçik oluyor. Devrimin devlete karşı tutumu pratik bir önem kazanıyor... Çalışan yığınları genel olarak burjuvazinin etkisinden kurtarma dövüşü, "Devlet"e karşı olan oportünist önyargılarla dövüşmek sizin olağanlaşamaz."

PRATİK TAKTİK VE PAROLA DİYALEKTİĞİ

Leninizm'in bütün ana ilkeleri ateşin içinde durulup, yalın kılıçlar gibi takılıp kuşandıktan sonra, artık yapılacak her iş bir zahmet değil, yararlı bir zevk olur. Bunu gene en iyi, Lenin'in kendisi söyler. **"Devlet ve Devrim"** broşürünün bir VII. Ayrımı vardır: *"1905 ve 1917 Rus Devrimlerinin Deneyi"* o ayrımda ele alınacaktır. Lenin: *"Bu Ayrım'ın başlığında işaret edilen konu öylesine gepgeniştir ki, ona ciltler dolusu yazı ayrılabilirdi ve ayrılmalıydı"* der. Ama o ayrıma bir satır bile katamaz.

Çünkü Lenin'i Ekim Devrimi kısıkvrak yakalamıştır. Artık teorik söze yer kalmamıştır. Sonra iş yıldırım hızıyla ardarda ve dalga dalga gelip çarpmaktadır. O zamana dek düşünebildiysen düşündün. Şimdi yapabildiğin düşünce planlarının uygun davranışlarla gerçekleştirilmesi gelmiş çatmıştır. Onun için Lenin, **"Devlet ve Devrim"**in Birinci Baskı Sonsözünü şu kanı ile bitirir:

"Bir devrimin deneyini yapmak, o devrim üzerine yazı yazmaktan daha hoş ve daha yararlıdır."
(Petrograd, 30 Kasım 1917)

O zaman, bütün yapılacak iş, diyalektiğin oynak manivelasında her an değişebilen momentlere göre, en kıvrak, en çabuk, en kararlı biçimde düşünüp davranmaktır.

1917 Şubat 27'den Temmuz'a dek, parola: *"Bütün İktidar Sovyetlere!"* idi. Çünkü *"O zaman iktidar istikrarsız denge halindeydi. Geçici Hükümetle Sovyetler, serbestçe rıza gösterilmiş bir andlaşma ile iktidarı paylaşıyorlardı. Sovyetler, hür, yani hiç bir dış ve silahlı baskıya uğramayan işçilerle askerlerden biçimleniyordu. Silah halkın elinde, halk üzerine çöken hiçbir baskı yok. İşin temeli buydu. İşte o, her türlü devrimin barışçıl gelişimine elverişli olan ve garanti veren şey buydu."* (Lenin: **Parolalar Dolayısıyla**, s. 197)

Demek, o denli kanlı bıçaklı ihtilâl delisi sanılan Leninizm, tam 4 ay 7 gün, "Barışçıl Devrim gelişiminden, ünlü deyimiyle "Kansız İhtilal"den yana idiler. Çünkü *"27 Şubat günü bütün sınıflar Çar'a karşı birleşik idiler."* Çünkü: *"Sovyetler, sınıf yapıları gereği, işçiler ve köylüler hareketinin organla-*

rıydılar, işçi-köylü mutlak iktidarının haphazır biçimiydiler. Eğer Sovyetler bütünüyle iktidarı elde etmiş olsalardı, küçük burjuva yığınlarının başlıca kusuru, baş günahı olan kapitalistlere güvenivermeleri, pratikle bir yana itilebilecekti; kendi faaliyetlerinin deneyiyle alaşağı edilebilecekti. İktidarın tümünü elinde tutan Sovyetlerin kucağında iktidar-daki sınıfların ve partilerin birbirlerine halef selef olmaları kendiliğinden olabilirdi. Bir an bile hiç gözden kaçırılmaması gerekir ki, yalnız o Sovyetler içinde temsil edilen partilerle yığınların genişliğine ve derinliğine serbestçe dalbudak salmış içtenlikle bağlılığı: Burjuvazi ile andlaşmak denilen küçük burjuva kuruntusunu barışçıl yoldan silip süpürmeye kapı açabilirdi. İktidarın Sovyetlere geçişi, sırf geçtiği için sınıflar arasındaki ilişkileri değiştirmezdi. O ilişkilerde hiçbir şeyi değiştiremezdi; köylülerin küçük burjuva karakterinden hiçbir şey değiştiremezdi. Ama tam zamanında, köylüleri burjuvaziden koparıp ayırmaya ve köylüleri sonra birleştirmek üzere işçilere yaklaştırmaya var güçle yardım ederdi." (a.y., s. 198)

4 TEMMUZ'DAN SONRA İŞLER TERSİNE DÖNDÜ

"Karşıdevrimci burjuvazi hükümdarcılar ve Yüz-Karalar ile birlikte yürümek, kısmen ürküterek, sosyalist revolüsyoner ve menşevik küçük burjuvaları kendisine bağladı, ve fiili devlet iktidarını Gavagnac'lara cephede kafa tutanları kurşuna dizen ve Petrograd'da bolşevikleri kılıçtan geçiren askerdeni kliğe teslim etti." (a.y., s. 199)

Böyle bir durumda, halâ: *"Bütün İktidar Sovyetlere/"parolasını atmak, "donkişotluk", "halkı aldatmak" olurdu. Çünkü o sıra Sovyetlerin iktidarı istemesi ya da alma kararı vermesi yetermiş, "Sovyetler içinde cellatlarla uzlaşmış partiler varmış" ummak olurdu o parola. Şimdi: "Meselenin temeli şudur: İktidar artık barışçıl yoldan ele geçirilemez." (a.y.)*

İSYAN GÜZELSANATI

O zaman artık boş hayale kapılmanın yeri yoktur. Olmayacak şeyi olurmuş göstermek de, olacak şeyi olmazmış gibi göstermek de, kendini ve halkı aldatmaktır. En alevli ihtilal günlerinde bile Marksizm, önce barış yoluyla, insan kanı akmaksızın sosyal devrime gidilmesine uğraşır. İşveren sınıfı, her zamanki gibi, kişi çıkarı uğruna dünyayı süngü ve kurşunla yangına vermeye girişince, küçük burjuva yığınları da, gene her zamanki gibi, horozu gören tavuk gibi, zorun altına siner ve bir avuç burjuva terörcüsüne taparsa, barışla yapılacak iş kalmamıştır.

İsa'nın: *"Bir yanağına vururlarsa, öbür yanağını çevir"* diyen köle buyrultusu, çöken antika toplum parolasıdır. Firavun'a karşı isyan bayrağını kaldırmış Musa usulü: *"Göze göz, dişe diş"* parolası günün parolası olur. Buna, kimi tatlısı sosyalist ve revizyonistleri: "Blankizm" mi derlermiş? Mark-

sizm, bir avuç soyguncunun zılgıdı önünde armut toplamak değildir. Zorlanırsa İsyân da olabilir. Yalnız Blanqui'cilikten apaçık ayırdım yapan başlıca 3 prensibe uyar.

1- Öncü Sınıf: *"İsyân, başarılı olmak için, bir komplot (gizli bir çetenin suç işleme kararı) üzerine değil, bir parti üzerine de değil öncü sınıf üzerine, yaslanır."*

2- Devrimci Halk: *"İsyân Halkın devrimci atılganlığı üzerine yaslanmalıdır."*

3- Yükselen Devrim Dönümü: *"İsyân, gittikçe yükselen devrimin tarihsel bir dönüm noktasında fıskırmalıdır: O noktada halk öncüsünün faaliyeti en güçlü olur: O noktaya gelince düşman saflarındaki ikircilik (tereddüt)ler ve cılız, kararsız, çelişkilerle dolu devrim dostlarının ikircikleri en güçlü olur."* (Lenin: **Marksizm ve İsyân**, s. 386.)

Leninizmin 1917 Eylül 26-27 günü Marksizm'den aldığı derslerle özetlediği ve açtığı "İsyân" prensipleri bunlardı. Bunlar ise, görüldüğü gibi: Ne bir kişinin, ne bir partinin, ne bir zümrenin, hatta ne de bir sınıfın, "öncü" de olsa tek başına eğilimi, dileği, hele keyfi için olmaz. Çünkü olamaz. Bütün bir milletin devrimci hızı son aşamasına dek

yüceldiği "tarihsel dönüm" anında ve noktasında isyan önüne geçilemez bir akım olur.

Mustafa Kemal'in Samsun'a indiği gün durum buydu. Yunan Ordusu'nun İzmir'e inişi, önüne çıkan kurşunlayışı; iktidarda olan (İtilafçı - Komprador + Tefeci - Bezirgan) düşman sınıflarda ve (İttihatçı - Komprador + köylü-halk) yığınlarında ikirciliği, kararsızlığı, çelişkileri son aşamasına vardırmıştı. Toptan Müdafaa-i Hukuk ve Redd-i ilhak gibi derneklerle antiemperyalist dövüş ve devrimci atılganlık hızını en güçlü biçimlerde gösteren (Anadolu Burjuvazisi + Sünuf-u Devlet) öncü sınıfları ve zümreleri: Her ne olursa olsun, "ölümden öteye koy yok" deyip en güçlü dirence başlamıştı.

İstanbul'da muazzam Osmanlı İmparatorluğu'nun bütün gelenek göreneklerini temsil ederi padişahlık ile, onun toplattığı "Misak'ı Milli" kararı almış Türkiye Mebusan ve Ayan Meclisleri mi vardı? Onların durumu, tam 1917 Temmuzundan sonraki Rusya'nın Kerenski Hükümeti ile "Demokratik Konferans" durumu idi. Lenin onun için şöyle diyordu:

"Bizce yapılacak en büyük hata, en berbat parlamentocu soysuz cücelik, Demokratik Konferansı

bir parlamento yerine koymaktır: Çünkü o Demokratik Konferans, kendisini Parlamento (Millet Meclisi) ve Devrimin egemen Parlemtosu olarak ilan etseydi bile, herşeye karşın hiçbir şeye karar vermiş bulunamazdı. Karar vermek ona düşmez. Petrograd ile Moskova'nın işçi mahallelerine düşer." (a.y., s. 388)

Tıpkı, Mustafa Kemal'in: Artık İstanbul'da iş yok, karar vermek Mebusan Meclisine değil, Anadolu'ya ve Ankara'ya düşer, deyişi gibi. Onun için Kuvayi Milliyecilik çarçabuk bir (Mustafa Kemal'in kullandığı deyimle): "Ruptür" (kopuşma) zorunda kaldı. Çünkü Lenin'in deyişiyle: Artık "*uzun nutukların, genellikle ¹Söylevler'in uygunsuzluğu, devrimin selameti için hemen dolaysız aksiyon gereği*" tartışılmaz.

"Burjuvazi ile bir kopuşma, şimdiki bütün hükümet üyelerinin istifaları, vatani "ayrı" bir paylaşım hazırlanan İngiliz-Fransız emperyalistleriyle tam bir kopuşma, mutlak bir zarurettir; derhal bütün iktidarı devrimci proletaryaca güdülen devrimci demokrasinin eline geçirtmek gerekir." (a.y., s. 390) Mustafa Kemal aynı işi yaptı. İstanbul'la (yani Saray ve Komprador burjuvazi ile), İngiliz-Fransız-

İtalyan-Amerikan emperyalizmleriyle derhal kopuştu, "Meclis'i Mebusan"ın Millet Meclisi olmak, karar almak şöyle dursun, kendini kurtaramadığı çarçabuk anlaşıldı. Milletvekilleri, gece yarıları kuduz kovalamaca basılıp Malta'ya gönderildi. Mehmetçikler nöbette öldürülerek İstanbul resmen (sanki daha önce değilmiş gibi) işgal edildi.

Bu durumda isyan etmeyecek bilinçli adama vatan haininden başka ne ad verilebilirdi? Lenin de onu anlatır:

"Yaşadığımız şu anda, isyan bir güzel sanat sayılmazsa, güzelsanaî olarak ele alınmazsa, Marksizme sadık kalınmış, devrime sadık kalınmış olmaz." (a.y., s. 391)

Kemalizm gibi Leninizm de, isyan güzelsanatını becerdiği ve başardığı zaman öz adını aldı.

LENÍN VE TÜRKİYE

LENİN VE TÜRKİYE

Dünyada Rusya Volga demektir.

Lenin Volga'nın çocuğudur.

Babası halk okulları müfettişliğinden kıdem hakkı ile asalet ünvanını almıştır. İliç, 22 Nisan 1870 günü Simbirsks'de (şimdi Ulyanovski) doğdu. Volga'nın; yer esiri köylüleriyle, kürek mahkumu işçileriyle ve köle milletleriyle (Kazan, Samara ve Türkleriyle, Tatarlarıyla) düşüp kalkarak büyüdü. Ömür boyu da o insanlardan kopuşmadı. Yalnız onlar için yaşadı.

15 yaşında Çerņişevski'nin "**Ne Yapmalı?**" eserine tutuldu. 16 yaşında, ağabeyinin Petersburg'dan getirdiği K. Marx'ın **Kapital**'ine sarıldı. Bir gün, yaptığı okul ödevini suratına atan öğretmeni Vladimir Ulyanov'a bağırdı;

"Neymiş o sözünü ettiğiniz ezilen sınıflar, yani, işleri ne onların burada?"

17 yaşındaydı. Üniversiteli ağabeyi Aleksandr ile ablası Anna, Çar II Aleksandr'a suikast yapmak-

tan tutuklandılar. Anaları çırpındı durdu. 8 Mayıs 1887 günü Narodnik ihtilalcisi genç Aleksandr, Schlussemburg kalesinde idam edildi. Tek aile erkeği kalan İliç, o zaman, kendilerinin ezilen sınıftan olduklarını ve ezilen sınıfların ne olduğunu daha derince kavradı. Ve:

"Hayır" dedi. "Başka yol tutacağız. Yol bu değil."

Narodnikliğin(Halk dostları), zılgıtın, anarşizmin, nihilizmin sonu gelmiyordu. İstibdat devrilecekti. Ama çıkar yol terör değildi. Terör bir çarı öldürüyordu, yerine daha berbat başka çar çıkıyordu.

İliç, Kazan Üniversitesi'nde bir ihtilalci "Kurjok"una (yuvarına) girdi. Yaşı benzemesin, üniversite hocaları gericilikte yarışa kalkmış turalaklardı. Üniversite tüzüğüne karşı yapılan öğrenci ayaklanmaları üzerine 4 Aralık gecesi İliç tutuklandı. Komser bu delikanlıya baktı baktı: *"Önünüzde duvar var yahu. Siz duvara karşı ayaklanıyorsunuz!"* demişti. İliç'in karşılığı şu olmuştu: *"Evet, duvar... Ama çürük duvar. Parmağınla dokunsan yıkılacak."*

Kimdi o ihtilalci Narodnikler? Türkçeye Fransızcadan aktarmışlar, "Popülizm" diyorlar. Çocukların ağzında bir sosyalizmden sapma sözcüğü, isteyen

istediğine takıyor. Bir gazete halkın anlayacağı dil-
le çıkarsa, ona "popülizm yaptı" diyorlar.

Polis müdürü, vali vururlar, devlet başkanına sui-
kast hazırlarlar. Bunlar eğer gizli polis ajanı değil de,
sırf ideal uğruna yapıyorlarsa terörü, sosyal maksat-
ları vardır. Hatta sosyalistleri beğenmeyen anarşist-
lerin paraloları, "eylemler uyarı"dır. Bir zalimi öldürür-
lerse yeryüzünde sömürü kalkar sanırlar.

Rusya'da Narodniklerin amaçları sosyalizmi kur-
mak sayılır. Nasıl kuracaklar? Her ülkeden
başka türlü, Rusya geri ülke. Orada kapitalizme uğ-
ramaksızın, doğru sosyalizme geçmenin gerekçesi,
Slav kırlarında kalmış "Miç" adlı ilkel köy komüna-
ları olabilir. Bizdeki "imece"li köylere benzeyen köy
komünaları Narodnikler için tek tutamaktır. Sırf ona
dayanarak şu üç tezdten yola çıkarlar:

1. Rusya'da kapitalizm "iğreti" (arızı)dir.
2. İşçi sınıfı öncü özgüç olamaz.
3. Köy imecesinden doğru sosyalizme varıla-
caktır.

Bu tezler neye benziyor? Tıpkı gene yaşı benze-
mesin Türkiye'de anti-kapitalist miyiz, yoksa anti-
emperyalist miyiz, yahut işçi sınıfının objektif veya
sübjektif şartları ve varlığı proletaryanın "öz örgü-

tünü"nü mü, yoksa üvey örgütünü mü kurmaya el-
verir mi, elvermez mi? Küçük burjuva öncülüğün-
de sosyal devrim olur mu, olmaz mı?.. gibi masa
başı yarenliklerine.

İliç, tam beş yaz boyu köy anketleri tertipledi.
Rus köy yaşantısında gelişen sosyal sınıf ayrıtlanı-
şını izledi. O sabırlı araştırmaya dayanarak: **"Köy
Yaşantısında Yeni Ekonomik Hareketler"** ince-
lemesini yazdı. O zaman legal ün yapmış Narodni-
ki-Liberal Dergisi, bu incelemeyi yayınlamaya te-
nezül etmedi.

İliç, öğrenim disiplinine saygılıydı. Petersburg
Hukuk Fakültesi'ne 1889 senesi başvurdu. "Az em-
niyetli" kişilerle düşüp kalktığı öne sürülerek o se-
ne atlatıldı. Ancak 1890 senesi girebildi. "Burjuva
öğretimi"ne boşvermedi, 1891 senesi, Roma Hu-
kuku Tarihi, Medeni Hukuk ve Usulü, Ticaret Hukuk
ve Usulü, Ceza Hukuk ve Usulü, Rus Hukuk Tarihi,
Kilise Hukuku, Kamu Hukuku, Ekonomi Politik, İst-
tistik, Hukuk Ansiklopedisi, Hukuk Felsefesi üze-
rine yapılmış sınavda, 33 aday içinde tek "pekiyi"
derece ile başarı kazanan öğrenci oldu.

1892 Martından sonra artık züğürt ve yoksul
Rus ve Tatar köylülerinin Çarlık düzeni içinde gü-

rültüye getirilen davalarına bakıyordu. İlk savunduğu suç: "Çar işleri iyi yapmıyor dediği için Allaha, Meryem Ana'ya, kutsal üçüze ve haşmetpenah imparator hazretlerine karşı gelmiş" olmak cinayeti idi. Ancak bu iğneyle kuyunun kazılamayacağını biliyordu. Dört sene Samara yuvarlarında (Kurjoklarında), Rus tarihini ve ekonomi sistemini inceleyen konferanslar verdi. Bu konferanslar daha sonraki **"Halk Dostlar> (Narodnik) Kimlerdir ve Onlara Karşı> Nas>ı Dövüşülür?"** Gibi yazılarına taban oldu.

Bu Marksist metotla yüzde yüz yerli orjinal teorik araştırmalar, hiçbir zaman pratikle denetlenmekten uzak kalmadı. İlyiç, Samara'daki bilimcil sosyalist yuvarı: Nijni Nevgorad, Viladimir'i Petersburg marksistleriyle bağlantıladı. Cezaevinde yatan Fedosseef'le mektuplaştı anlaştı. İki insan **"Volga Anaçko"**yu önemli bilimcil sosyalizm merkezlerinden biri yaptı.

31 Ağustos 1893 günü İlyiç Petersburg'dadır. O sene Rusya'da işçi yığın hareketleri başlayacaktır. Plehanov'un güttüğü "Emeğin Kurtuluşu" (Trudoviki) grubu onuncu senesini doldurmakta ve işçi hareketine girmektedir. 1880-1890 seneleri Lenin'in

deyimi ile "*Sosyal demokrat hareketin güçlenip büyüş*" on senesidir

Bizim -artık hiç değilse- 27 Mayıs sonrasına 1960-70 senelerinin benzemesi gereken 1880-90 seneleri iki sentezi doğurur:

1. Sosyalizm ile işçi sınıfı yığın hareketinin birleşimi.

2. Marksist yuvarların amaç-araç birliği yaparak proletaryanın politik öncülüğü ile kaynaşması.

"Aşama" budur. "Yuvar"lar çağı bitmiştir, bitmelidir.

"Yuvar" nedir? İleri işçilerin soyut bilimcil sosyalizm öğrenileridir. Yuvar içinde gerçeklikle bağımlılığı önemsenmemiştir. Burjuva düşüncesinden "bağımsızlık" diye diye: Teori ülke politikası dışında genel "bağımsız" bir kategori durumuna sokulmuştur. Yuvarlar, yahut dağınık yuvarlar "aşaması" artık bitmelidir. "*Mujiğin çakmaklı tüfekte savaşa gitmesi*" durmalıdır. Bu ilkelciliktir (Primitivizmdir). İlkin kaçınılmaz hatta bir süre için gerekli olan yuvarcılık, yeni aşamada tersine dönmüştür. Hareketi geliştirecek yerde baltalamaya başlamıştır. Geçen aşamanın en doğru gibi gelen düşünce ve davranışları, şimdi diyalektiğin

baştan savılamaz kanunu ile en yanlış biçimler ve parolalar haline gelmiştir.

YENİ ve daha yüksek basamağa nasıl atlanacaktır? Teorik ve pratik alanda ilkelciliği yenmekle Narodnikçilerin sacrosent (kutsal ve aziz) teorik temaları, görünüşün en göze batan bir yanını bütünmüşçe ele alıp dünyalarını o tek yanın üzerine kurmaktır. Yığın içinde politik aksiyon yerine şeytanı bile şaşırıp kaçtıracak "piyasa" yahut "pazarlar sorunu denen şey üzerine" kıyasıya mız çıkarmalarıdır.

Bu sözde "sorun" (mesele) nedir? Kısaca şudur: Kapitalizm girdikçe köylüleri iflas ettiriyor. Köylü iflas ettikçe iç pazar ölüyor. Parasız bir kapitalizm yaşamayacağıma göre: Rusya'da kapitalizm "iğretidir. Ne güzel, ne "akar suları durdurur" keskin nişancı, "mantıklı" ispat değil mi?

Oysa, yalnız Rusya'da değil dünyanın her yerinde kapitalizm ancak köylüleri ve esnafları iflas ettirmekle sömüreceği "hür işçi"leri bulur ve gene kamu ve küçük mülkleri çalıp çırpma ile sermaye birikimini yapar. Bunun "genel olarak " (Bu lafi Narodniklerle Liberaller pek severler). "İğretilik"

neresinde? Sapık burjuva ve küçük burjuva "İdeologlarında. İliç, alçakgönüllü somut araştırması ile kapitalizmin gelişim şemasını çizmiştir. Tabii ekonomi kapalı kutu olmaktan çıkınca, "pazara" açılır: Bu basit bezirgan ekonomidir. Onun kendi pazar kanunlarıyla gelişimi kapitalizme ulaşır. Yol budur.

Şu bizim Yön'izm adını verebileceğimiz, küçük burjuva ütopyasını andıran Narodnikçiliğin hesabı, proletaryanın yığın hareketleri önünde teori açısından kolayca aşıldı. Ama, ardından kulakları görünen çok daha "saygı" toplayan burjuva sosyalizmi "arz-ı endam" etmekte gecikmedi. Bunlar, çok daha oturaklı "bilgi"liklerine toz kondurulamaz "otorite"lerdi.

Krassin gibi heybeti dağ deviren ideologlar, "sol" sahneyi kaplamışlardı. Bunların ağır aksak "bilim" temaları hazır Narodnikçilik tepelenirken "fırsattan istifade" kapitalizmi en ince yoldan savunmaktı. Bütün kürsüler, bütün meydanlar, bütün satarlı gazete, dergi, kitap olanakları onlarındı. Sapıklıkları yahut saptırma "teori"leri iki noktada toplanabilirdi.

1. "*Rusya'da kapitalizmin gelişim karakterini ve somut biçimlerini*" yalnız pazar ekonomisi açısından, sözde sırf objektif belgelere dayanarak açıklıyordu... İliç'in bu sapıklara verdiği karşılık kestirme oldu: Marksistlerin derdi gücü, burjuvaziye pazar aramak değildi; işçi sınıfını örgütlemektir.

2. Onlar Rusya'da kapitalizmin yalnız "ilerici" veya "Devrimci" karakteri üzerine basıp, sosyalizm maskesi altında kapitalizm meddahlığına ve yardakçılığına çanak açıyorlardı.

Bu pis yardakçıların Türkiye'deki prototipleri, "Kadroculuk" adlı cılk "ideologluk"luktan, TİP'in tepesine indirilmiş "takma kelle"lerin, hala "Forumlar" dirilterek becermeye çalıştıkları mahut "Devletçiliğimiz" kılıklı burjuva sosyalizmidir. Onlar Rusya'da Legal Marksist kuklaları denildi.

Oysa kapitalizm yalnız "ilerici" veya hele bizdeki kadar sade suya, "devrimci" olmakla kalmazdı. Kapitalizm kendi olumluluğu yanında, gene kendisi için dahi sonsuz olumsuz yanları bulunan bir düzendi. Onun getirdiği yığınla iflaslar, yığınların izafi (görecil) yoksullukları sosyal çelişkileri, tarihte görülmedik ölçüde büyütüyordu. Ve ister istemez

bütün kapitalist çelişkiler, Gordiyos'un kör düğümü gibi kesecek modern bir sosyal sınıfı, proletaryayı, kapitalizmin "mezar kazıcılarını" yaratıp çoğaltıyor, örgütleyip bilinçlendiriyordu.

Legal Marksizm, bilimcil sosyalizmin anarşizme, popülizme, nihilizme, Narodnovoltsi (halk iradesi)ciliği ve ilk adlarını alabilecek tüm küçük burjuva sosyalizmlerine karşı giriştiği eleştiriyi tek yanlı kullanıp popülizme batırırken kapitalizmi şanlandırma eğilimidir.

Daha öncelere gitmeye ne hacet?

Çarlık gibi Osmanlılık da, kapitalizmin ölüm çağı olan emperyalizm çağında batmış. Kâr-ı kadim bir lenduha antika imparatorluktur. Her iki imparatorluk da hemen hemen aynı günde ikinci emperyalist evren savaşı içinde battı. Çarlık yerine Sovyetler düzeni geçti. Osmanlılığın yerine Türkiye Cumhuriyeti düzeni geçti.

Dünyanın en geri çarlık ülkesinde insanlar, yarım yüzyılda dünyanın en ileri ülkesi olarak, dünyanın yarı üretim kapasitesini tekelinde tutan Birleşik Amerika ile uzayda ve düzeyde at başı birlik yarışıyor? Aynı yarım yüzyıl içinde Türkiye, Amerika'dan buğday gelmesee aç kalacak bir Amerikan

üssü ve uydusu durumunda en acıklı işsizlik ve pahalılık cehennemi kesilmiştir.

Lenin'in anısı, bu açıdan değerlendirilmelidir. Hiç değilse kendilerini sosyalist sayanlarımız, o 19. yüzyıl sonunda kalmış görünen popülizm ve legal marksizm ilkeçiliğinden kurtulmanın bilincine varabilirler ve varmalıdırlar. "Yuvar çağı"nın primitivizmi artık bir daha geri gelmemecesine bitmeli ve geri tepmemelidir. Bu da ancak ve yalnız aşiret reisliği, tekke maşrıık-ı âzamılığı üslubunda süregelmiş yuvarlar ölçüsünde çete savaşı yerine, ülke ve dünya ölçüsünde değerlendirilmiş işçi sınıfı örgütünün ordulaşması, ordu savaşı, politik ordu savaşı yapması ile olur.

(Aydınlık Sosyalist Dergi/ Nisan 1970)